

EUROPSKI PARLAMENT: GLAS GRAĐANA U EUROPSKOJ UNIJI



***Europe Direct je usluga koja vam omogućuje da pronađete odgovore
na pitanja o Europskoj uniji***

**Besplatni telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2014.

ISBN 978-92-823-5500-8

doi:10.2861/56282

Tekst je dovršen u srpnju 2014.

Ilustracije: Jing Zhang/© Europska unija

© Europska unija, 2014.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

Printed in Belgium

TISKANO NA PAPIRU IZBIJELJENOM BEZ ELEMENTARNOG KLORA (ECF).



PREDGOVOR PREDSJEDNIKA

Europska unija fascinantna je ideja o miru, slobodi, stabilnosti i blagostanju. Nakon stoljeća patnji zbog pogubnih sukoba i dvaju katastrofalnih svjetskih ratova, uspostavom Europske unije nastupilo je novo doba. Život bez rata otvorenih granica u Europi ostvarenje je najstarijih snova čovječanstva, a rat među državama članicama Europske unije danas nije moguće ni zamisliti. Za pola milijarde Europljana zajedničko tržište svakodnevna je činjenica. Danas živimo u slobodnoj i otvorenoj Europi koja se može ponositi svojom kulturnom raznolikošću te svojom predanošću zaštititi građanskih prava i zajedničkih vrijednosti.

Od neprijatelja smo uspjeli stvoriti prijatelje, prevladali smo nacionalne, vjerske i filozofske razlike te zajedno rastemo kao ujedinjena Europa. Shvatili smo,

naime, da se naši interesi više ne mogu odvojiti od interesa naših susjeda – ili svi gubimo ili svi dobivamo.

Što to znači u praksi? To znači da se sporovi rješavaju dijalogom i konsenzusom, odluke se ne prepuštaju onima koji imaju veću moć, nego se donose na temelju načela solidarnosti i demokracije, usklađuju se interesi malih i velikih država članica, Sjeverne i Južne te Istočne i Zapadne Europe, a zajedničko dobro važnije je od pojedinačnih interesa.

No Europsku uniju, odnosno projekt europske integracije, nikad ne smijemo shvaćati kao gotovu činjenicu. Ovo je burno vrijeme u europskoj povijesti i mnogima je u Europi vrlo teško. U trenutku financijske i gospodarske krize mnogi Europljani gube vjeru u politiku

i njezine institucije. Ta kriza povjerenja odražava se i na proces europske integracije. Moramo prihvatiti činjenicu da ljudi u Europi nemaju vremena za institucionalne rasprave jer se moraju brinuti o budućnosti svoje djece, svojim radnim mjestima i mirovinama.

Ako želimo da Europa bude projekt koji će ponovno u potpunosti oživjeti, moramo pokazati sposobnost rješavanja problema koji su njezinim građanima važni. Europski parlament demokratski je forum u kojemu se održavaju rasprave o budućem političkom smjeru Europske unije.

Zastupnici u Europskom parlamentu zastupaju vaše interese, a ja kao predsjednik osobito sam ponosan na tu činjenicu, kao i na to što predsjedam tako predanim i otvorenim Parlamentom. On je mjesto na

kojemu se može čuti vaš glas jer svoje predstavnike birate kako biste branili svoje najvažnije interese. Mi vas želimo slušati.

Stoga radimo za Europu koja će za nas i buduće generacije ispuniti obećanje o gospodarski jakom, socijalno pravednom, slobodnom i demokratskom domu svih Europljana.

Europski parlament srce je demokracije na razini Europske unije. On će uvijek biti na strani građana i djelovati u cilju poboljšanja svakodnevnog života stotina milijuna Europljana. Radit će dostojanstveno i pravedno na temelju načela poštovanja i nediskriminacije.

Martin Schulz

Predsjednik Europskog parlamenta



EUROPSKI PARLAMENT: GLAS GRAĐANA U EUROPSKOJ UNIJI

KRATKI VODIČ KROZ EUROPSKI PARLAMENT



EUROPSKA UNIJA: ŠTO I ZAŠTO

Europska unija (EU) jedinstveno je gospodarsko i političko partnerstvo koje obuhvaća 28 europskih država. Nastala je nakon Drugoga svjetskoga rata kako bi se potaknula gospodarska suradnja: vodeća je ideja bila da zemlje koje međusobno trguju postanu gospodarski ovisne jedne o drugima i na taj način sklonije izbjegavanju sukoba. EU se temelji na vladavini prava: svi njegovi postupci počivaju na ugovorima koje su prihvatile sve države članice.

EU pazi na to da njegove institucije budu transparentne i demokratične. Europski parlament jedinstvena je višenacionalna parlamentarna skupština koju izravno biraju građani. Više od 500 milijuna građana iz 28 država članica predstavlja 751 član Europskog parlamenta. Europski građani mogu sudjelovati u političkom procesu na više načina. Mogu, na primjer, glasovati na izborima, kontaktirati svojeg zastupnika u Europskom parlamentu, podnijeti predstavku Europskom parlamentu ili pokrenuti građansku inicijativu i na taj način zahtijevati od Europske komisije pripremu zakonodavnog prijedloga.

Podnošenje predstavke Europskom parlamentu:

europarl.europa.eu/aboutparliament/hr/00533cec74/Petitions.html

NEKA OD GLAVNIH POSTIGNUĆA EU-a



2. Zahvaljujući ukidanju graničnih kontrola među državama članicama EU-a, ljudi mogu slobodno putovati gotovo cijelim europskim kontinentom. Također je postalo mnogo jednostavnije živjeti i raditi u inozemstvu unutar Europe.

1. Pola stoljeća mira, stabilnosti i blagostanja – čimbenici koji su znatno popravili životni standard milijuna Europljana.

3. Jedinstveno tržište omogućuje slobodno kretanje većine robe, usluga, novca i ljudi unutar EU-a i njegov je glavni gospodarski pokretač.

6. Zajednička vanjska i sigurnosna politika koja omogućuje jednoglasno stajalište EU-a o svjetskim pitanjima. EU također djeluje jedinstveno kada je riječ o pružanju razvojne pomoći trećim zemljama, praćenju tematike ljudskih prava diljem svijeta i organiziranju trgovinskih odnosa s trećim zemljama.

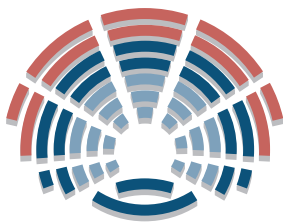
4. Uvođenje eura kao jedinstvene valute koja je u optjecaju u većini država članica, dodatno je olakšalo trgovinu i putovanje.

5. Vrijednosti kao što su ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava i poštivanje ljudskih prava utvrđene su u Povelji o temeljnim pravima EU-a. Institucije EU-a i vlade država članica pravno su obvezane na njihovo očuvanje kad god primjenjuju pravne propise EU-a.



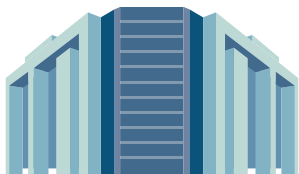
INSTITUCIJE EUROPSKE UNIJE

U NASTAVKU SLIJEDI KRATKI PREGLED NAJVAŽNIJIH
INSTITUCIJA EU-a I NJIHOVIH FUNKCIJA.



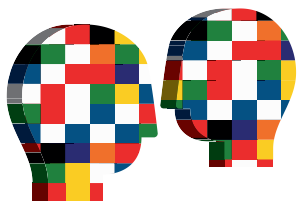
EUROPSKI PARLAMENT

Jedino izravno birano tijelo EU-a. Predstavlja 500 milijuna stanovnika EU-a. Ima ključnu ulogu pri izboru predsjednika Europske komisije. S Vijećem Europske unije dijeli ovlasti nad proračunom EU-a i zakonodavstvom.



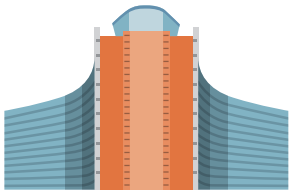
EUROPSKO VIJEĆE

Europsko vijeće, koje okuplja vođe s nacionalne razine i razine EU-a, određuje opće prioritete EU-a. Na čelu mu je predsjednik i obuhvaća nacionalne čelnike država i vlada te predsjednika Europske komisije.



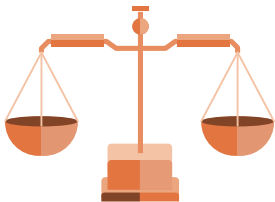
VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

Vijeće Europske unije predstavlja vlade pojedinačnih država članica. Predsjedanje Vijećem preuzimaju države članice temeljem načela rotacije.



EUROPSKA KOMISIJA

Izvršno tijelo EU-a, odgovorno za predlaganje i provođenje zakona EU-a, nadziranje ugovora i svakodnevnog upravljanja EU-om.



SUD EUROPSKE UNIJE

Najviši sud za pravo EU-a. Tumači pravo EU-a i osigurava njegovu jednaku primjenu u svim državama članicama.



REVIZORSKI SUD

Revizorski sud obavlja reviziju financija EU-a. Kao vanjski revizor, doprinosi poboljšanju financijskog upravljanja EU-a i djeluje kao neovisni zaštitnik financijskih interesa građana EU-a.



EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

Središnja banka za europsku jedinstvenu valutu – euro. Glavna je zadaća ESB-a održavati kupovnu moć eura, te na taj način i stabilnost cijena na području eurozone.

Doznajte više o europskim institucijama i tijelima:
europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_hr.htm

OVLASTI I ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Europski parlament (EP) jedinstveni je primjer aktivne višenacionalne i višejezične demokracije. Izabrani zastupnici u Europskom parlamentu uključuju se u javne rasprave i imaju ključnu ulogu u formiranju politike EU-a. Najvažnija područja njihova rada obuhvaćaju:

Pravo

EP zajedno s Vijećem EU-a donosi odluke o zakonima koji utječu na svakodnevni život građana Unije. Oni obuhvaćaju teme kao što su sloboda putovanja, sigurnost hrane i zaštita potrošača, okoliš i većina sektora u gospodarstvu. Države članice i dalje imaju pravo veta u pitanjima kao što su oporezivanje i vanjska politika/ obrana. Za neka područja Vijeće mora ishoditi suglasnost Europskog

parlamenta prije donošenja odluke. Ipak, EU čak i u pitanjima o kojima države članice same odlučuju – kao što su obrazovanje i kultura – često provodi mjere potpore, a jedna od takvih je i program Erasmus+ koji mladim Europljanima omogućuje studiranje, volontiranje, obuku ili stjecanje radnog iskustva u inozemstvu.

Uključite se u stvaranje europske politike:
europa.eu/eu-law/have-your-say/index_hr.htm



U 2012. GODINI, KAO ŠTO JE POZNATO, EUROPSKI JE PARLAMENT ODBIO KONTROVERZNI TRGOVINSKI SPORAZUM PROTIV KRIVOTVORENJA (ACTA)

Cilj toga višenacionalnog ugovora bio je uspostaviti međunarodne standarde za provedbu prava intelektualnog vlasništva. Ipak, organizacije koje predstavljaju građane i nevladine interese tvrdile su da bi ACTA mogla povrijediti niz temeljnih prava, uključujući slobodu izražavanja i privatnosti.

Osim toga, tajni pregovori o sporazumu isključili su iz postupka civilno društvo, zemlje u razvoju i širu javnost. Potpisi koje je na sporazum stavio

EU i mnoge njegove države članice rezultirali su masovnim prosvjedima diljem Europe. Nakon pritisa civilnog društva i pet peticija građana od kojih je jedna imala 2,8 milijuna potpisa, Europski parlament pomno je analizirao i na kraju odbacio sporazum.

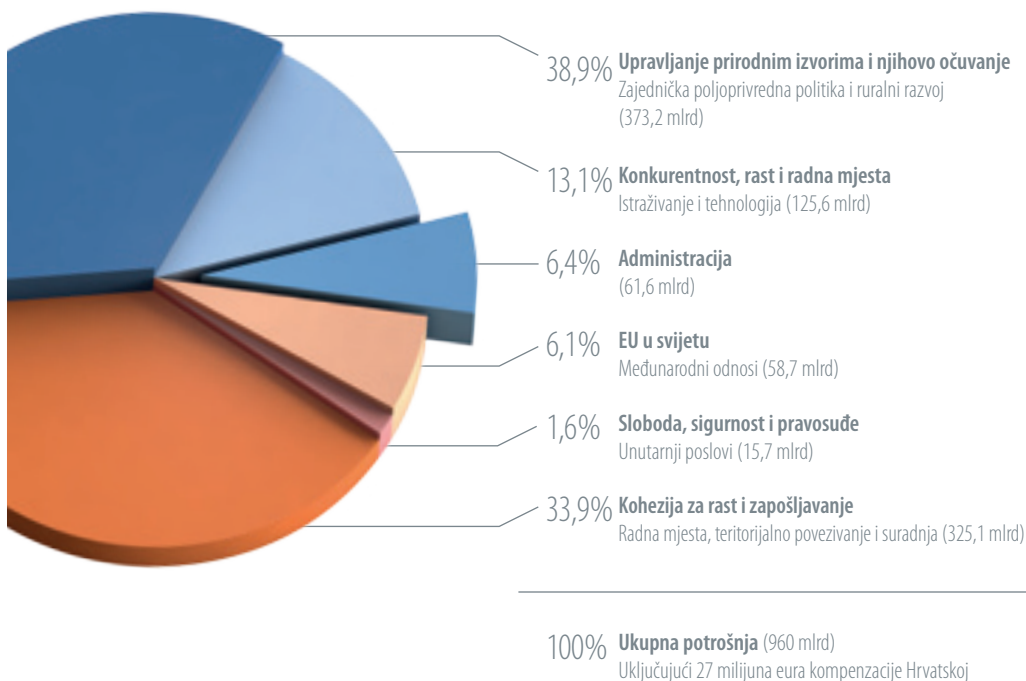
Na taj način sporazum ACTA učinkovito je zaustavljen i nijedna država članica EU-a nije mogla prihvatiti tekst sporazuma.

PRORAČUN

Ovlasti nad proračunom temeljno su pravo svakog parlamenta – tko raspoređuje sredstva, ima i snagu određivanja političkih prioriteta. Na razini EU-a tu ovlast dijele Europski parlament i Vijeće EU-a. Svakih

sedam godina oni zajedno donose višegodišnji financijski okvir, preispituju i odobravaju godišnji proračun za sljedeću godinu, kao i izdatke iz prethodne godine.

DUGOROČNI PRORAČUN EU-a ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020.
Granice potrošnje (u eurima) za sedam godina



Više o proračunu EU-a:

europarl.europa.eu/aboutparliament/hr/003dcd4001/The-budget-procedure-explained.html

NADZOR

Europski parlament nadzire ispravno korištenje sredstava EU-a. Rezultati izbora za EP uzimaju se u obzir pri imenovanju predsjednika Europske komisije, ali Parlament također mora izabrati predsjednika i potvrditi imenovanje Komisije (predsjednik i kolegij povjerenika), a može je primorati i na ostavku. Povjerenike se često poziva na obranu njihovih politika pred Parlamentom, a predsjednik Europskog vijeća i visoki predstavnik za vanjsku i sigurnosnu politiku redovito govore u Parlamentu

kako bi informirali zastupnike i odgovorili na njihova pitanja. Tijekom posljednjih nekoliko godina Parlament je znatno povećao broj rasprava koje vodi sa svim ključnim donositeljima odluka u pitanjima vezanim uz euro kako bi se dodatno rasvijetlio način donošenja monetarnih odluka. U tom smislu EP je postao jedan od rijetkih foruma koji se zalaže za veću transparentnost upravljanja u području eurozone.



Više o ovlastima i postupcima EP-a:

europarl.europa.eu/aboutparliament/hr/007c895f4c/Powers-and-procedures.html

EUROPSKI PARLAMENT I NJEGOVA ZAŠTITA SLOBODE I DEMOKRACIJE

Kao jedina izravno izabrana institucija EU-a, Parlament vrlo ozbiljno shvaća svoju ulogu zaštitnika sloboda, ljudskih prava i demokracije, kako u Europi, tako i šire. Zadaća zastupnika u Europskom parlamentu ponajprije je predstavljanje građana na razini EU-a i zaštita njihovih interesa u odnosu prema čelnicima EU-a i institucijama Unije.

Suglasnost EP-a potrebna je za većinu međunarodnih sporazuma koje sklapa EU, a Parlament također sudjeluje u oblikovanju politike EU-a na području razvoja i humanitarne pomoći. Zastupnici u Europskom parlamentu sve više utječu na europsku vanjsku politiku i održavaju bliske kontakte sa zakonodavcima diljem svijeta.

Zastupnici u Europskom parlamentu često preuzimaju ulogu izbornih promatrača u zemljama diljem svijeta radi nadzora mogućih nepravilnosti. Također osiguravaju zaštitu ljudskih prava u vanjskim gospodarskim i trgovinskim sporazumima EU-a i dodjeljuju nagradu Saharov u čast pojedincima i organizacijama koje brane ljudska prava, demokraciju i slobodu izražavanja te se bore protiv netolerancije i ugnjetavanja svugdje u svijetu. Među dosadašnjim su dobitnicima Malala Jusafzaj, Nelson Mandela i Aung San Suu Kyi.

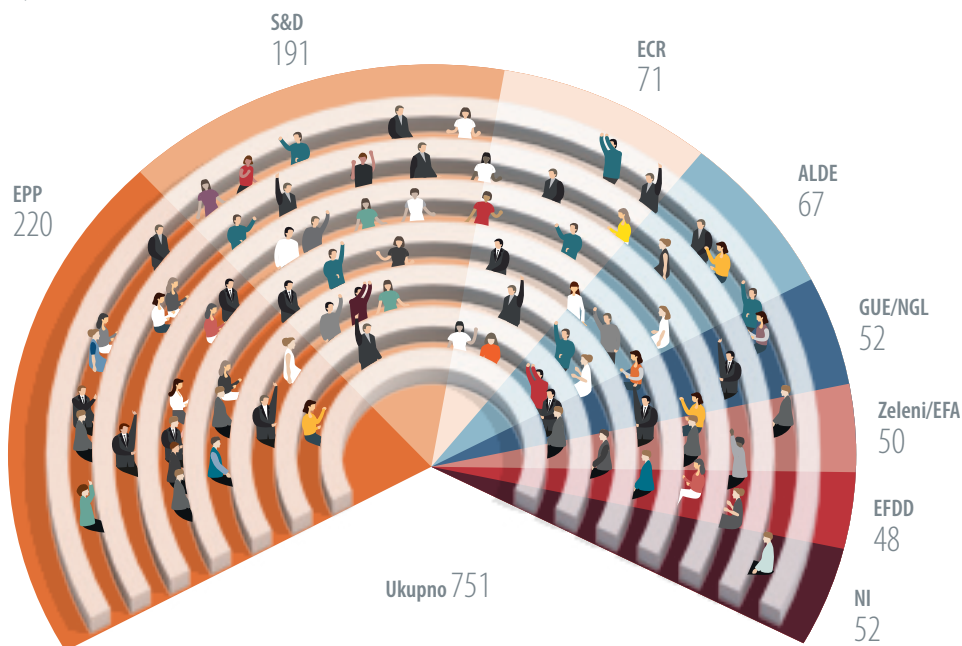


Više o nagradi Saharov Europskog parlamenta:
europarl.europa.eu/saharov



STRUKTURA EUROPSKOG PARLAMENTA

STRUKTURA EP-a PO
KLUBOVIMA ZASTUPNIKA (21.10.2014)



EPP Klub zastupnika Europske pučke stranke (kršćanski demokrati)

S&D Klub zastupnika Progresivnog saveza socijalista i demokrata u Europskom parlamentu

ECR Klub zastupnika Europskih konzervativaca i reformista

ALDE Klub zastupnika Saveza liberala i demokrata za Europu

GUE/NGL Konfederalni klub zastupnika ujediniene europske ljevice i Nordijske zelene ljevice

Zeleni/EFA Klub zastupnika Zelenih/ Europskog slobodnog saveza

EFDD Klub zastupnika Europe slobode i izravne demokracije

NI Nezavisni zastupnici

RASPODJELA MJESTA PO KLUBOVIMA
ZASTUPNIKA I DRŽAVAMA ČLANICAMA (21.10.2014)



		EPP	S&D	ECR	ALDE	GUE/ NGL	Zeleni/ EFA	EFDD	NI	Ukupno
	Belgija	4	4	4	6		2		1	21
	Bugarska	7	4	2	4					17
	Češka	7	4	2	4	3		1		21
	Danska	1	3	4	3	1	1			13
	Njemačka	34	27	8	4	8	13		2	96
	Estonija	1	1		3		1			6
	Irska	4	1	1	1	4				11
	Grčka	5	4	1		6			5	21
	Španjolska	17	14		8	11	4			54
	Francuska	20	13		7	4	6	1	23	74
	Hrvatska	5	2	1	2		1			11
	Italija	17	31			3		17	5	73
	Cipar	2	2			2				6
	Latvija	4	1	1			1		1	8
	Litva	2	2	1	3		1	2		11
	Luksemburg	3	1		1		1			6
	Mađarska	12	4				2		3	21
	Malta	3	3							6
	Nizozemska	5	3	2	7	3	2		4	26
	Austrija	5	5		1		3		4	18
	Poljska	23	5	19				1	3	51
	Portugal	7	8		2	4				21
	Rumunjska	14	16		2					32
	Slovenija	5	1		1		1			8
	Slovačka	6	4	3						13
	Finska	3	2	2	4	1	1			13
	Švedska	4	6		3	1	4	2		20
	Ujedinjena Kraljevina		20	20	1	1	6	24	1	73
	Ukupno	220	191	71	67	52	50	48	52	751

BOLJE UPOZNAJTE EP **POSJETITE...**

Zanima vas kako zakonski prijedlozi postaju zakoni i u kojem smislu vaš zastupnik u Europskom parlamentu sudjeluje u donošenju odluka koje utječu na vaš svakodnevni život?

Europski parlament u Bruxellesu i Strasbourgu posjetiteljima nudi mnoge interaktivne mogućnosti za bolje razumijevanje same institucije, njezine povijesti i konteksta EU-a u cjelini. Na internetskoj stranici Europskog parlamenta potražite dodatne informacije o svim navedenim aktivnostima i sredstvima: europarl.europa.eu

PARLAMENTARIUM (BRUXELLES):

Kroz zabavne i interaktivne multimedijalne elemente doznajte više o povijesti europske integracije i utjecaju EU-a na naš svakodnevni život. Vrata su otvorena sedam dana u tjednu i nije potrebna prethodna rezervacija.

DOM EUROPSKE POVIJESTI (BRUXELLES):

U Domu europske povijesti posjetitelji se mogu informirati o europskoj povijesti 20. stoljeća i njezinom značenju za današnje vrijeme.

POJEDINAČNI OBILASCI VIJEĆNICE:

Obidite vijećnicu u Bruxellesu uz praktični multimedijalni vodič (dva obilaska dnevno bez potrebe rezerviranja unaprijed) ili pratite sjednicu u Strasbourgu s galerije za posjetitelje.

OBILASCI PARLAMENTA ZA SKUPINE:

Iz predavanja jednog od djelatnika EP-a saznajte sve o ulozi i radu EP-a. Posjet obuhvaća i obilazak vijećnice u Bruxellesu ili Strasbourgu (radnim danima samo s rezervacijom, za skupine od 20 ili više osoba).

IGRE ULOGA ZA ŠKOLE (BRUXELLES):

Tijekom dva i pol sata učenici mogu preuzeti ulogu zastupnika u Europskom parlamentu te na inovativan i zabavan način doznati jako puno o postupcima donošenja odluka u Europskom parlamentu (radnim danima samo s rezervacijom, za skupine od 16 do 32 učenika).

PROGRAM EUROSCOLA (STRASBOURG):

U klopama vijećnice Europskog parlamenta učenici dobivaju jedinstvenu priliku iskusiti postupak odlučivanja u EU-u u okviru višejezičnoga Europskog parlamenta mladih.

PARLAMENT U VAŠOJ BLIZINI:

Posjetite informativne događaje, izložbe i rasprave o europskim pitanjima u organizaciji informacijskih ureda Europskog parlamenta u svim državama članicama. Ured za informiranje u Republici Hrvatskoj:

HRVATSKA

Augusta Cesarca 6
10000 Zagreb
Tel.: +385 14880280
epzagreb@europarl.europa.eu
europarl.hr

... ILI OSTANITE U KONTAKTU!

POSJETITE NAŠU INTERNETSKU STRANICU:

Tu možete uživo pratiti plenarne rasprave, pronaći kontaktne podatke zastupnika u svojoj zemlji i još mnoštvo drugih informacija, od najnovijih vijesti do studija i izvješća o brojnim temama: europarl.europa.eu.

PRIDRUŽITE NAM SE PUTEM FACEBOOKA I UKLJUČITE SE U RASPRAVE:

facebook.com/europeanparliament

PRATITE NAS NA TWITTERU:

twitter.com/europarl_hr

PRATITE SVE ZASTUPNIKE U EUROPSKOM PARLAMENTU I POLITIČKE STRANKE U STVARNOM VREMENU:

epnewshub.eu

Ako ste već imali priliku posjetiti Europski parlament, možete nam poslati svoju adresu elektroničke pošte na **vissem-hr@europarl.europa.eu** kako biste ostali u kontaktu s ostalim članovima svoje skupine posjetitelja, razmijenili fotografije i primili bilten o trenutnim događanjima u EP-u.





Više informacija potražite na:
europarl.europa.eu



Ured za publikacije

